

Percurar [1575: «pagès o lo qui *percura* la terra: agrícola, rusticus», «*percurar* o cultivar la terra: colere», OPou, *ThPu.*, 82; i *AlcM* dóna dos testimonis dels Ss. XIV-XV, que no és clar si contenen aquest mot o la variant, avui rústica, de *procurar*]; avui en aquest sentit és viu encara en el Migjorn valencià: «allò és lo de Puça, que *perkuráva* Pep Albelda» anoto a Carcaixent (1962), especialment el substantiu *percurat* o *precurat* m. 'zona conreada': «al peu d'El Puntal hi ha un poqui de *perkurát*», Picassent (1962) però sovint la forma vulgar en *pre-*: «tot allò és monte però hi ha *prekurát*», Poble Nou de Benitatxell, el *prekurát* 'la zona del terme que es conrea', Sanet-Negrals i Alcalà de la Jovada (1963).

També en oc. es troben juntament, ja a l'Edat Mitjana, *percurar* i *procurar* (PDPF), però no estan prou estudiats els contextos i la transmissió ms. per decidir quin significa què, dels dos; de tota manera la forma en *per-* es troba més enllà: lorenès ant. *parcurer* «donner tous ses soins à», delf. *percurá* «soigner (un malade)» (FEW II, 1559a8-10), rèt. dolomític *percuré* «pulire» (Livinallongo), romanx *pergirar* 'guardar' (també Alta Engadina i Ticino), flor. *percurare* «guardare attentamente» (FEW, n. 3), ll. PERCŪRARE 'curar completament' (Livi, Sèneca, Columella, Plini). *Procur* 'conreu' (? però va escriure-ho així Pascual Tirado, o li ho feren escriure?).

Procurar, del ll. *procurare* id., és cultisme però aviat assimilat i arrelat [S. XIII, Jaume I; Muntaner, etc.]. En Llull es troben *precurar* i *procurar*, aquest amb evident matís llatinitzant: «l'abadessa passà d'esta vida --- molt honradament fo *procurat* <'tingut cura, honorat'> son cors en sa sepultura, e gran fo l'onrament que feeren aquel dia a l'abadessa» (*Blanq.*, NCI. I, 142.27); en *precurar* el sentit és més material i no es pot descartar que ací hi hagi alguna mescla del PERCŪRARE comentat: «hòmens --- los quals anassen per diverses terres beneir Déus --- cridant per les carreres --- e féu manament a tots los bisbes que cascu *precurás* aquells, dementre fossen en son bisbat» <'se'n cuidés, curés d'alimentar-los'> (ib. II, 176.16), «que *precurás* tots anys cinquanta tartres e deu frares que l'apostoli trametia en aquell bisbat» (II, 153.23), i fins no sé si en el següent no tenim ja quasi el sentit valencià: «los béns que la abadesa e sa mare donaren al monestir eren tants, que abastaven a les necessitats --- aquells béns *precuraven* frares lechs veylls --- aquells provehien al monestir d'aquells béns, sens que no entraven en lo monestir ---» (I, 152.18).

D'altra banda observem netament el sentit llatí en el poema i d'Eiximenis: «una sola és bastant / a emfiçar gran ciutat, / e pus emfiçada sia, / toletz-o vós si podetz / --- / Los marits són qui s'ho miren <'me-reixen'>: / qui en ànima e 'n cors / aytan gran dol se-n *procuren* / e aytanta d'amargor» (v. 76, *EntreDL* I, 173; poema VII, v. 13, p. 201); «*procurar-se* la set per poder més beure», «havem de *procurar* lo favor dels sant» (OPou, *ThPu.*, 188, 166). *Procura* [1443; JoMartorell, § 207]: com a terme monàstic: «dos ca-

pellas de la M. de D. de Montserrat hi ha en aquesta ciutat --- al costat de la Pescateria y del Rech, en la que queda adnexa la casa de la *Procura* dels monjos», B. de Maldà (*Excursions*, p. 42); «la *procura* o poder: procuratio aut potestas; acceptat la *procura*: suscipere p.; esser fora del treball sobrat de la *procura*», OPou (*ThPu.*, 139). *Procuració* [S. XIII, etc.; Eix., *Dones*, cap. 301, però sembla prosificat per *procures*, l. c., v. 18]. *Procurador* [1251; Llull; *percurador*, 1390, *AlcM*, s. v. *perc-*] «obligació de comparèixer en judici per si o per *procurador*: vadimonium», «COSES DE NOTARIS Y PROCURADORS --- en açò pareix lo ofici del diligent *procurador* ---», «yo faré que lo meu *procurador* te pague lo que yo te dec», OPou (*ThPu.*, 116, 139, 118); *procuradoratge*; *procuradoria*; *procuradriu*; *procurament*; *procuratori*.

Curació [JRoig, *Spill*, v. 1809; i en sentit jurídic, *CostTort.*]. *Curador* [Llull]; *curadoria*; *curadriu* o *curatriu*. *Curatela*. *Curatiu* [S. XIV]. *Curadoria*. *Curant*.

CPT.: *Curabraços*. *Curalotodo*. *Curatalls*.

No-cura 'indiferència, negligència': «Bel Déu payre, no m'oblits ne-m gits a *no-cura*», *Questa* de Reixac (61.12), oc. ant. *non-cura*, fr. ant. *non-cure*.

Sinecura [Vogel i crec Lab. 1910, no Lab. 1888], del ll. *sine cura* 'sense maldecaps'.

¹ De cap manera no és, doncs, una novetat un doc.

de 1392 que algú m'assenyala en el reg. 1963, f^o97r de l'ACA que parla de quan algú serà *curat de la dita malaltia*. — ² Per a un *cuirar* de 1297, fruit de l'encontre amb *CUIDAR*, veg. aquest article. — ³ El primer dicc. que el registra és el *DOrt.*, 1917 amb l'explicació «*sermado*». És curiós que el mateix Fabra en el copiós glossari a la Gram. de 1912 no dóna altra cosa que *curós*; tampoc Carreta. — ⁴ En el prefaci de les *Normes Ortogràfiques*, gener 1913 «partint del programa de qüestions proposat per un dels seus membres, de fa molt temps acreditat en aquesta mena d'estudis, començà una llarga i *acurada* deliberació» ja autògraf en l'esborrall de PCoromines, altrament escrit a inspiració de PFabra i votat per l'IEC. — ⁵ «*Detersisque curiose manibus inclinavit se in lectulum, ac me semel iterumque basiavit*», «granaque sordidissimis putaminibus vestita *curiosa* manu segrego», Petroni (cxxxv, 2 i 5), que Ernout tradueix «soigneusement» i «diligent». — ⁶ Prosificats després en el *Llibre de les Dones*, cap. 24 i 301. El text en prosa transmès pels mss. és pràcticament igual: igual que en *curiós* i l'ús que en fa, car canvia el primer passatge però només posant-hi *anells multiplicats e diverses, e curiosos e preciosos*: *EntreDL* I, 178.201. — ⁷ «*Curios en saber vida o faltes agenes*: lyncus in aliorum vita notanda perscrutanda ---», *DTo.*, 1660; «a mitja tarda --- de juliol la carretera s'anava omplint de gent, *curiosa* per veure 'l pas de la núvia», Pons i Massaveu, *Trascant p. l. S.*, 52. — ⁸ Ja OPou, seguint el seu costum de donar junts el terme predominant a Val. i al Princ., 1575, ajunta «*escurar* o rentar les ahines» en el capítol de